

Briselē, 2017. gada 13. februārī
(OR. en)

Starpiestāžu lietas:

2016/0379 (COD)
2016/0380 (COD)
2016/0377 (COD)
2016/0378 (COD)
2016/0382 (COD)
2016/0376 (COD)
2016/0381 (COD)
2016/0375 (COD)

5800/1/17
REV 1

ENER 24
CLIMA 13
CONSOM 28
TRANS 35
AGRI 51
IND 20
ENV 88
COMPET 84
FISC 39
ECOFIN 81
RECH 37
IA 23
CODEC 129

PIEZĪME

Sūtītājs: prezidentvalsts

Saņēmējs: Pastāvīgo pārstāvju komiteja / Padome

K-jas dok. Nr.: 15135/16 ENER 418 ENV 758 CLIMA 169 COMPET 637 CONSOM 301
FISC 221 IA 131 CODEC 1809
+ ADD 1 – 2
15150/16 ENER 420 ENV 760 CLIMA 171 COMPET 640 CONSOM 302
FISC 222 IA 133 CODEC 1816
+ ADD 1
15151/16 ENER 421 IA 136 CODEC 1817
+ ADD 1
15149/16 ENER 419 IA 134 CODEC 1815
+ ADD 1
15120/16 ENER 417 CLIMA 168 CONSOM 298 TRANS 479 AGRI 650
IND 261 ENV 757 IA 130 CODEC 1802
15091/16 ENER 413 ENV 754 TRANS 473 ECOFIN 1149 RECH 340
IA 124 CODEC 1789
+ ADD 1
15108/16 ENER 416 ENV 756 TRANS 477 ECOFIN 1152 RECH 341
IA 125 CODEC 1797
+ ADD 1
15090/16 ENER 412 CLIMA 167 IA 123 CODEC 1788
+ADD 1

Temats: Tīras enerģijas tiesību aktu kopums (**pirmais lasījums**)

- a) Priekšlikums – Eiropas Parlamenta un Padomes Regula par elektroenerģijas iekšējo tirgu (pārstrādāta redakcija)
 - b) Priekšlikums – Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva par kopīgiem noteikumiem attiecībā uz elektroenerģijas iekšējo tirgu (pārstrādāta redakcija)
 - c) Priekšlikums – Eiropas Parlamenta un Padomes Regula par riskgatavību elektroenerģijas sektorā (pārstrādāta redakcija)
 - d) Priekšlikums – Eiropas Parlamenta un Padomes Regula, ar ko izveido Eiropas Savienības Energoregulatoru sadarbības aģentūru (pārstrādāta redakcija)
 - e) Priekšlikums – Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva par atjaunojamo enerģijas avotu izmantošanas veicināšanu (pārstrādāta redakcija)
 - f) Priekšlikums – Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva, ar ko groza Direktīvu 2012/27/ES par energoefektivitāti
 - g) Priekšlikums – Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva, ar ko groza Direktīvu 2010/31/ES par ēku energoefektivitāti
 - h) Priekšlikums – Eiropas Parlamenta un Padomes Regula par Enerģētikas savienības pārvaldību un ar ko groza Direktīvu 94/22/EK, Direktīvu 98/70/EK, Direktīvu 2009/31/EK, Regulu (EK) Nr. 663/2009, Regulu (EK) Nr. 715/2009, Direktīvu 2009/73/EK, Padomes Direktīvu 2009/119/EK, Direktīvu 2010/31/ES, Direktīvu 2012/27/ES, Direktīvu 2013/30/ES un Padomes Direktīvu (ES) 2015/652 un atceļ Regulu (ES) Nr. 525/2013 – viedokļu apmaiņa
-

I. Iepazīstināšana ar tiesību aktu priekšlikumiem

Komisija 2016. gada 30. novembrī pieņēma tiesību aktu kopumu "Tīra enerģija visiem Eiropas iedzīvotājiem". Šis tiesību aktu kopums, kas sastāv no astoņiem tiesību aktu priekšlikumiem, darbības jomas un apjoma ziņā ir plašākais tiesību aktu kopums, kādu Komisija jebkad iesniegusi enerģētikas jomā. Kopā ar paziņojumu, ietekmes novērtējumu un citiem pavaddokumentiem tiesību aktu kopumā ir vairāk nekā 3500 lappuses. Tā mērķis ir laikposmā līdz 2030. gadam un pēc tam pārveidot Enerģētikas savienības energosistēmu virzībā uz mazoglekļa ekonomiku, vienlaikus nodrošinot ieguvumus attiecībā uz darbvietām, patērētājiem, ekonomisko izaugsmi, inovāciju un konkurētspēju. Tiesību aktu kopumā ir izvirzīti trīs galvenie mērķi – izvirzīt energoefektivitāti priekšplānā, iegūt vadošo lomu pasaulē atjaunojamo energoresursu jomā un nodrošināt taisnīgus nosacījumus patērētājiem.

Ar šo tiesību aktu paketi kopumā iepazīstināja TTE padomes (Enerģētika) sanāksmē 2016. gada 5. decembrī. Pirmā detalizētā iepazīstināšana ar visiem astoņiem priekšlikumiem Enerģētikas jautājumu darba grupā tika pabeigta 2017. gada janvārī un februāra sākumā. Tiesību akta kopumā ierosinātās Komisijas iniciatīvas ir cieši saistītas; minētā iemesla dēļ astoņu priekšlikumu ietekmes novērtējumu obligātā izskatīšana jau ir sākusies. Šajā agrīnajā izskatīšanas posmā lielākā daļa delegāciju saglabā izpētes atrunas par visiem priekšlikumiem.

Saskaņā ar prezidentvalsts Maltas prioritātēm ir sākusies divu priekšlikumu, proti, par energoefektivitāti un ēku energoefektivitāti, sīka izskatīšana, lai tā, ja iespējams, savas prezidentūras laikā panāktu vispārēju pieeju.

Turpmāk izklāstīti leģislatīvo aktu priekšlikumu galvenie aspekti.

Elektroenerģijas tirgus modelis

Gan Padome, gan Eiropas Parlaments vairākkārt ir uzsvēruši, ka labi funkcionējošs, integrēts enerģijas tirgus ir labākais līdzeklis, lai nodrošinātu pieņemamas enerģijas cenas, drošu energoapgādi un ļautu integrēt lielākus tādas elektroenerģijas apjomus, kas izmaksu ziņā efektīvā veidā ražota no atjaunojamiem energoresursiem. Konkurētspējīgas cenas ir būtiskas, lai Eiropas Savienībā panāktu izaugsmi un patērētāju labklājību, un tādēļ tās ir ES enerģētikas politikas pamatā.

Pašreizējais elektroenerģijas tirgus modelis balstās uz "trešās enerģētikas paketes" noteikumiem, kas patērētājiem nodrošināja konkrētus rezultātus un uzlaboja viņu stāvokli enerģētikas tirgos. Tas arī ļāva palielināt Eiropas elektroenerģijas tirgu likviditāti un būtiski paplašināt pārrobežu tirdzniecību.

Taču jaunās norises ir radījušas būtiskas pārmaiņas Eiropas elektroenerģijas tirgos. Strauji ir palielinājies no atjaunojamiem energoresursiem saražotās elektroenerģijas (*RES-E*) īpatsvars, un atjaunojamā enerģija ir kļuvusi konkurētspējīgāka izmaksu ziņā. Šī pāreja uz *RES-E* turpināsies, jo tā ir galvenais nosacījums, lai izpildītu Savienības saistības saskaņā ar Parīzes klimata nolīgumu. Nākotnes elektroenerģijas tirgu raksturo mainīgāka un decentralizētāka elektroenerģijas ražošana, lielāka dalībvalstu savstarpējā atkarība un jaunas tehnoloģiskās iespējas patērētājiem samazināt savus rēķinus un aktīvi iesaistīties elektroenerģijas tirgos, izmantojot pieprasījuma reakciju, pašpatēriņu vai akumulāciju.

Ņemot vērā iepriekš minēto, Komisija 2016. gada novembrī iesniedza paketi ar priekšlikumiem pārstrādāt Direktīvu par kopīgiem noteikumiem attiecībā uz elektroenerģijas iekšējo tirgu, Regulu par elektroenerģijas tirgu un Regulu, ar ko izveido Eiropas Energo regulatoru sadarbības aģentūru (*ACER*). Turklāt tika iesniegts priekšlikums jaunai regulai par riskgata vību elektroenerģijas sektorā.

Ierosināto tiesību aktu mērķis ir, palielinot elastību, pielāgot spēkā esošos tirgus noteikumus jaunajiem tirgus apstākļiem, ļaujot elektroenerģiju brīvi pārvadīt saskaņā ar nekropļotiem cenu signāliem, vienlaikus paplašinot patērētāju iespējas, gūstot maksimālus ieguvumus no pārrobežu koordinācijas un nodrošinot pareizos signālus un stimulus, lai veicinātu nepieciešamās investīcijas nolūkā padarīt Eiropas enerģētikas sistēmu konkurētspējīgāku un samazināt oglekļa emisijas. Turklāt ar tiem tiks piešķirta prioritāte energoefektivitātes risinājumiem, un tie palīdzēs sasniegt Savienības mērķi, proti, radīt darbvietas, veicināt izaugsmi un piesaistīt investīcijas.

Ar ierosinātajiem noteikumiem par elektroenerģijas tirgus modeli ir paredzēts izveidot vienlīdzīgus konkurences apstākļus visiem resursiem un atjaunojamos energoresursus integrēt tirgū, vienlaikus stiprinot īstermiņa tirgus, lai mainīgiem, mazāk paredzamiem atjaunojamiem energoresursiem nodrošinātu maksimāli daudz iespēju izmaksu ziņā efektīvi darboties tirgus apstākļos, tuvinot tos reāllaikam un uzlabojot līdzsvarošanas tirgus. Turklāt, lai piesaistītu vajadzīgās investīcijas elektroenerģijas tirgū, ierosināto tiesību aktu mērķis ir uzlabot cenu signālus, piemēram, likvidējot cenu ierobežojumus, lai nodrošinātu, ka cenas atspoguļo elektroenerģijas patieso vērtību maksimālās noslodzes laikā, un stiprinot spēkā esošo tiesisko regulējumu, lai nodrošinātu, ka cenu signāli var veicināt jaunu ieguldījumu ģeogrāfisko atrašanās vietu un ražošanas lēmumus (piemēram, izmantojot cenu zonas, kas atbilst strukturālai pārslodzei pārvades tīklā).

Lai elektroenerģijas sistēmu padarītu elastīgāku, ierosināto noteikumu mērķis ir nodrošināt pilnīgu pieprasījuma reakcijas dalību tirgū, tostarp dodot visiem patērētājiem tiesības piekļūt dinamiskam elektroenerģijas cenu līgumam un viedajam skaitītājam, kas aprīkots ar funkciju minimumu. Turklāt ierosinātie noteikumi varētu stimulēt sadales sistēmu operatorus uzlabot savu darbību efektivitāti saistībā ar pieaugošo enerģijas ražošanu no mainīgajiem atjaunojamajiem energoresursiem, vienlaikus saglabājot savu lomu kā neitrāliem tirgus veicinātājiem.

Ņemot vērā to, cik svarīgi ir nodrošināt pienācīgas investīcijas elektroenerģijas tirgū un uzlabot tirgus spēju šīs investīcijas piesaistīt, īstenojot paredzētās reformas, jaudas mehānismu ieviešanā būtu jāievēro konkrēti nosacījumi, un tiek ierosināti pasākumi, lai minētos jaudas mehānismus labāk saskaņotu starp dalībvalstīm nolūkā izvairīties no negatīvām sekām iekšējā tirgus darbībai. Jaudas mehānismi pamatosies uz pārredzamību un ES mēroga resursu pietiekamības novērtējumu, un tiem būtu jānodrošina efektīva pārrobežu dalība.

Turklāt, lai uzlabotu ES elektroenerģijas sistēmas riskgatavību, ir paredzēta sistemātiskāka risku novērtēšana, kas pamatojas uz kopējām metodēm un kas jāveic pārrobežu kontekstā. Dalībvalstīm būtu pienākums sagatavot riskgatavības plānus, kurus veido divas daļas; viena daļa, kurā atspoguļoti valsts pasākumi, un otra daļa, kurā izklāstīti pasākumi, par ko dalībvalstis iepriekš vienojušās reģionālā kontekstā, tostarp reģionālās "noturības tests", procedūras sadarbībai dažādos krīzes pārvarēšanas scenārijos un vienošanās par to, kā rīkoties vienlaicīgas elektroapgādes krīzes situācijās.

Lai uzlabotu konkurenci elektroenerģijas mazumtirdzniecības tirgū, ierosinātajos tiesību aktos ir paredzēts pakāpeniski atcelt vispārēju cenu regulēšanu, vienlaikus dodot iespēju noteikt pārejas posmu cenu regulēšanai attiecībā uz neaizsargātiem patērētājiem. Lai palielinātu patērētāju iesaisti, ir ierobežotas maksas par līguma izbeigšanu un pastiprināti noteikumi par viedo skaitītāju ieviešanu. Tiek veicināta patērētāju uzticēšanās salīdzināšanas tīmekļa vietnēm un ierosināti principi, lai nodrošinātu, ka rēķini par patērēto enerģiju ir skaidri un viegli saprotami. Visbeidzot, lai jauni tirgus dalībnieki un energopakalpojumu uzņēmumi varētu attīstīt jaunus pakalpojumus, ir nodrošināta nediskriminējoša piekļuve patērētāja datiem.

Atjaunojamie energoresursi

Priekšlikuma mērķis ir daļēji pārskatīt Atjaunojamo energoresursu direktīvu 2009/28. Tajā ir ierosināts saistošs ES līmeņa mērķrādītājs, kas paredz, ka 2030. gadā enerģijas bruto galapatēriņā atjaunojamo energoresursu īpatsvars Savienībā ir vismaz 27 % saskaņā ar Eiropadomes 2014. gada oktobra secinājumiem.

Šajā priekšlikumā tiek risināti jautājumi, kas saistīti ar atbalsta shēmām, atjaunojamās enerģijas pašražošanu un patēriņu, reģionālo sadarbību, izcelsmes apliecinājumiem, administratīvajām procedūrām, informāciju un apmācību, kā arī ilgtspējības kritērijiem un siltumnīcefekta gāzu (SEG) emisiju ietaupījumiem attiecībā uz biodegvielām, bioloģisko šķidro kurināmo un biomasas kurināmo. Tas attiecas uz trīs galapatēriņa nozarēm: elektroenerģiju (RES-E), siltumapgādi un aukstumapgādi ("RES-H&C") un transportu ("RES-T").

Turpmāk ir aprakstīti priekšlikuma galvenie jaunie elementi.

Dalībvalstīm būtu jānosaka savs nacionālais devums attiecībā uz vispārējo saistošo ES mērķrādītāju 2030. gadam, par pamatlīmeni izmantojot savu saistošo valsts mērķrādītāju 2020. gadam, kā noteikts spēkā esošajā Atjaunojamo energoresursu direktīvā 2009/28/EK. Priekšlikumā ir ietverti vispārējie principi, kas dalībvalstīm būtu jāievēro, izstrādājot atbalsta shēmas, lai nodrošinātu to stabilitāti un atjaunojamos energoresursus padarītu spējīgus reaģēt uz tirgu. Tas jo īpaši ietvertu klauzulu par atpakaļejoša spēka neesamību, uz tirgu balstītu pieeju, noteiktību investoriem, ko nodrošinātu ar dalībvalstu 3 gadu plāniem, un daļēju atbalsta shēmu atvēršanu (10–15 %) ražotājiem, kas atrodas citās dalībvalstīs, ar mērķi samazināt izmaksas par atjaunojamo energoresursu izmantošanu un stimulēt reģionālos risinājumus.

Dalībvalstīm būtu jāizveido "viens kontaktpunkts", kas koordinē visu atļaujas piešķiršanas procesu pieteikumu iesniedzējiem, kuri vēlas būvēt/ekspluatēt atjaunojamās enerģijas ražotnes un saistītu pārvades un sadales infrastruktūru. Atļauju piešķiršanas procesam nevajadzētu pārsniegt trīs gadus, un attiecībā uz iekārtām, kuru jauda ir mazāka par 50 kW, vajadzētu pietikt ar vienkāršu paziņošanu; esošo iekārtu "jaudas atjaunošanai" paredzēto atļauju piešķiršanas procesam nevajadzētu pārsniegt vienu gadu, un ir paredzēta arī vienkāršota paziņošana. Turklāt priekšlikumā ir noteikti daži minimālie standarti attiecībā uz tiesībām, kas piemērojamas (mazapjoma) atjaunojamās enerģijas pašražotājiem, ražotājiem, kas atjaunojamo enerģiju ražo pašpatēriņam, un atjaunojamās enerģijas ražošanas kopienām. Priekšlikumā ir iekļauts arī dalībvalstu pienākums administratīvi atvieglot elektroenerģijas iepirkuma līgumu izstrādi.

Attiecībā uz siltumapgādi un aukstumapgādi priekšlikums dod dalībvalstīm iespējas palielināt no atjaunojamiem energoresursiem ražotas enerģijas īpatsvaru siltumapgādē un aukstumapgādē (cenšoties par vienu procentpunktu gadā palielināt atjaunojamo energoresursu izmantošanu siltumapgādē un aukstumapgādē) un paredz atjaunojamās enerģijas ražotājiem nediskriminējošas piekļuves tiesības vietējām centralizētām siltumapgādes un aukstumapgādes sistēmām. Attiecībā uz transportu priekšlikumā ir paredzēts pieņākums Eiropas transporta degvielas piegādātājiem piegādāt tirgū arvien lielāku moderno atjaunojamo un zema oglekļa satura degvielu (biodegvielu, biogāzes, elektroenerģijas no atjaunojamiem energoresursiem un nebioloģiskas izcelsmes šķidrās vai gāzveida degvielas no atjaunojamiem energoresursiem) īpatsvaru, proti, no 1,5 % 2021. gadā līdz 6,8 % 2030. gadā, tajā pašā laikā samazinot maksimālo īpatsvaru šķidrai biodegvielai, kas ražota no pārtikas vai barības kultūrām. Taču priekšlikumā nav iekļauti spēkā esošie valstīm saistošie mērķrādītāji 2020. gadam, proti, sasniegt 10 % atjaunojamo energoresursu enerģijas īpatsvaru transporta nozarē. Turklāt dalībvalstīm būtu jāizveido savstarpēji saistītas valsts datubāzes, lai sekotu līdzī atjaunojamai degvielai, ko izmanto siltumapgādē un aukstumapgādē un transporta nozarē, un lai aprēķinātu attiecīgos ar to saistītos parametrus.

Attiecībā uz biodegvielu, bioloģisko šķidro kurināmo un biomasu ar priekšlikumu tiek ieviesti jauni ilgtspējības kritēriji meža biomasai; paplašināti ilgtspējības kritēriji, lai iekļautu biomasas kurināmos; palielināti minimālie rādītāji SEG emisiju ietaupījumiem no dažādiem biodegvielas veidiem; un paredzēts, ka lielapjoma biomasas elektroenerģijas ražotnēs jāizmanto ļoti efektīva kombinētā siltumenerģijas un elektroenerģijas tehnoloģija.

Regulas priekšlikumā par Enerģētikas savienības pārvaldību ¹ ir iekļauti noteikumi par to, lai novērstu neatbilstību starp kopējo nacionālo devumu un lineāro trajektoriju, kā rezultātā tiek noteikts vispārējais saistošais ES līmeņa mērķrādītājs 2030. gadam – jautājums "ko darīt, ja". Šādi noteikumi ietver iespējamus papildu pasākumus dalībvalstīs un Savienības līmenī, ar kuriem būtu jānodrošina, lai ES līmeņa mērķrādītājs tiktu sasniegts.

Komisija izveido atbalsta finanšu shēmu, lai pastiprinātu Savienības līdzekļu izmantošanu šīs direktīvas mērķu sasniegšanā un stimulētu dalībvalstu vērienīgo mērķi atjaunojamo energoresursu izmantošanā.

¹ Piezīme: sk. dok. 15090/16 27. pantu.

Energoefektivitāte un ēku energoefektivitāte

Pamatojoties uz principu "energoefektivitāte pirmajā vietā", Direktīvas 2012/27/ES par energoefektivitāti un Direktīvas 2010/31/ES par ēku energoefektivitāti mērķtiecīgās pārskatīšanas mērķis ir nodrošināt darbvietas, izaugsmi un piegādes drošību, kā arī sniegt ieguldījumu ES dekarbonizācijas mērķrādītāju 2030. gadam sasniegšanā. Ņemot to vērā, ar ierosinātajiem pasākumiem cenšas turpināt tāda paša apjoma energoefektivitātes centienus kā līdz 2020. gadam, un jo īpaši pievērsties tāda pašreizējā ēku fonda renovācijai, kas ir īpaši neefektīvs.

Eiropadomes 2014. gada oktobra secinājumos tika izvirzīts indikatīvs 27 % energoefektivitātes mērķrādītājs ES līmenī. Secinājumos arī tiek pausts aicinājums šo mērķi pārskatīt līdz 2020. gadam, paturot prātā 30 % rādītāju. Pēc pārskatīšanas Komisija tagad ierosina saistošu 30 % ES mērķrādītāju. Šis vispārējais mērķrādītājs ietver maksimāli 1 321 Mtoe primārās enerģijas un 987 Mtoe galīgās enerģijas patēriņu Eiropas Savienībā 2030. gadā; tas dalībvalstīm ir jāņem vērā, nosakot savus indikatīvos nacionālos energoefektivitātes devumus.

Gada enerģijas ietaupījuma pienākuma rādītāju, proti, 1,5 %, ir ierosināts saglabāt līdz 2030. gadam un, iespējams, arī pēc tā. Energoefektivitātes pienākuma shēmas tiek uzskatītas par tikpat svarīgām kā alternatīvi pasākumi, kuriem ir tāda pati ietekme, tādējādi ieviešot lielāku elastību. Nosakot vispiemērotākos pasākumus, jaunajos noteikumos tiek prasīts, lai dalībvalstis apsvērtu enerģētisko nabadzību. Šajā direktīvā ir arī precizētas prasības par to, kā jāaprēķina enerģijas ietaupījumi, un pārskatīti mērījumu un rēķinu pienākumi attiecībā uz siltumapgādi, lai izveidotu pārredzamākus un uz lietotājiem vairāk orientētus rēķinus par patērēto enerģiju.

Pārskatot Direktīvu 2010/31/ES par ēku energoefektivitāti tiek prasīts, lai dalībvalstīm būtu skaidrs priekšstats par ēku fonda dekarbonizāciju līdz 2050. gadam, izstrādājot ilgtermiņa renovācijas stratēģiju, kurā noteikti skaidri starpposma mērķi 2030. gadam. Lai piesaistītu investīcijas renovācijai, Komisija ierosina ieviest mehānismus nolūkā novērst finansējuma nepilnības un tirgus šķēršļus un uzsāka iniciatīvu "Energoviedu ēku vieda finansēšana". Priekšlikumā tiek mudināts izmantot modernās tehnoloģijas ēkās, ieviešot vieduma indikatorus, un tā mērķis ir nodrošināt, lai visās nedzīvojamās ēkās un jaunās dzīvojamās ēkās būtu plaši pieejama atbilstīga elektromobiļu uzlādes infrastruktūra. Pārskatīta ir arī ēku energoefektivitātes aprēķina metode, lai pienācīgi novērtētu atjaunojamos energoresursus un novērstu neatbilstību starp aprēķināto enerģijas pieprasījumu un reālo patēriņu.

Pārvaldība

Ja nav noteikti valsts saistošie atjaunojamo energoresursu un energoefektivitātes mērķrādītāji laikposmam pēc 2020. gada (tas 2014. gada oktobra Eiropadomē netika apspriests) un saistībā ar Parīzes nolīgumu, priekšlikumā ir izstrādāts sadarbības un kontroles mehānisms, ar kuru būtu jāpalīdz nodrošināt, lai Enerģētikas savienības mērķi un mērķrādītāji, tostarp jo īpaši ES līmeņa mērķrādītāji 2030. gadam attiecībā uz atjaunojamiem energoresursiem un energoefektivitāti, kā arī ES klimata mērķrādītāji tiktu kopīgi izpildīti un lai šajā un citās jomās ierosinātie daudzie pasākumi veidotu saskaņotu un koordinētu kopumu.

Kontroles mehānismu veidos dalībvalstis, kuras iesniegušas integrētos nacionālos enerģētikas un klimata plānus, kas aptver to mērķus, politiku un pasākumus saistībā ar Enerģētikas savienības visiem 5 aspektiem (energoapgādes drošību; iekšējo enerģijas tirgu, energoefektivitāti, dekarbonizāciju, pētniecību, inovāciju un konkurētspēju), tostarp siltumnīcefekta gāzu (SEG) emisiju samazinājuma mērķus, kā arī uztveršanu piesaistītājsistēmās, un politiku un pasākumus, kas arī ir saistīti ar Parīzes nolīgumu, *UNFCCC*. Šiem plāniem būtu jāaptver laikposms no 2021. gada līdz 2030. gadam (un pēc tam tie jāatjauno reizi 10 gados), tostarp ar perspektīvu līdz 2050. gadam un pēc tam, ja nepieciešams. Dalībvalstīm līdz 2018. gada 1. janvārim būtu jāiesniedz plānu projekti, līdz 2019. gada 1. janvārim – galīgie plāni, līdz 2023. gada 1. janvārim – projekti atjaunināto plānu projektiem un līdz 2024. gada 10. janvārim – atjauninātie galīgie plāni; pēc tam galīgos projektus un atjauninātos plānus būtu atkārtoti jāiesniedz reizi 10 gados.

Turklāt ar šo regulu ievieš divgadu integrētos nacionālos enerģētikas un klimata progresā ziņojumus, kas dalībvalstīm jāiesniedz Komisijai (pirmais šāds ziņojums jāiesniedz līdz 2021. gada 15. martam), pamatojoties uz ziņošanas veidni, kas jādefinē vēlākā posmā, un izmantojot galvenos rādītājus, kā arī gada ziņojumus, ja tas tiek prasīts, ņemot vērā starptautiskās saistības. Šai ziņojumu sniegšanai būtu jāaizstāj un jāracionalizē gandrīz visi ES enerģētikas un klimata tiesību aktos paredzētie ziņošanas pienākumi. Turklāt būtu jāturpina valstu un Savienības inventarizācijas sistēmu darbība, lai aplēstu SEG emisijas un uztveršanu piesaistītājsistēmās. Ziņojumu sniegšanai būtu jānotiek, izmantojot e-ziņošanu platformu, kas tiks balstīta uz esošajiem ziņošanas procesiem un datubāzēm.

Ir ierosinātas pamatnostādnes attiecībā uz "devuma noteikšanas procesu", saskaņā ar kurām dalībvalstis nosaka savu devumu 2030. gada mērķrādītāju sasniegšanā atjaunojamo energoresursu un energoefektivitātes jomā. Dalībvalstīm laikposmam vismaz līdz 2040. gadam būtu jānodrošina diferencētas prognozes attiecībā uz a) spēkā esošajām rīcībpolitikām un b) plānotajām rīcībpolitikām saistībā ar Enerģētikas savienības 5 aspektiem. Turklāt dalībvalstīm laikposmam vismaz līdz 2030. gadam būtu jāaplēš integrētajos plānos iekļauto rīcībpolitiku un pasākumu makroekonomikā, vides, prasmju un sociālā ietekme, kā arī mijiedarbība starp tām politikas jomām, kas attiecas uz 5 aspektiem, vienlaikus arī šeit salīdzinot prognozes attiecībā uz spēkā esošajām rīcībpolitikām un plānotajām rīcībpolitikām.

Ar Komisijas un dalībvalstu strukturētu, iteratīvu procesu būtu jāveicina Enerģētikas savienības mērķu kopīga sasniegšana. Tas ietvertu Komisijas īstenotas uzraudzības sistēmu un vajadzības gadījumā Komisijas ieteikumus, kuri dalībvalstīm būtu maksimāli jāņem vērā, paturot prātā dažu ES līmenī izvirzīto mērķrādītāju saistošo raksturu. Turklāt priekšlikumā ir iekļauti noteikumi attiecībā uz reģionālo sadarbību un valstu ieinteresēto personu iesaisti. Eiropas Vides aģentūrai vajadzības gadījumā būtu jāpalīdz Komisijai.

Ja Komisija, pamatojoties uz dalībvalstu sniegto informāciju, secina, ka Enerģētikas savienības mērķu (jo īpaši atjaunojamo energoresursu un energoefektivitātes mērķrādītāju) sasniegšana ir apdraudēta (jautājums – "ko darīt, ja"), tā var sniegt dalībvalstīm ieteikumus un attiecīgā gadījumā veikt papildu pasākumus Savienības līmenī.

Attiecībā uz atjaunojamiem energoresursiem (ja ir saistošs ES mērķrādītājs) šādi papildu pasākumi var ietvert kolektīvu pienākumu dalībvalstīm veikt valsts pasākumus, piemēram, pielāgot atjaunojamo energoresursu īpatsvaru siltumapgādē un aukstumapgādē un/vai transporta nozarē vai sniegt finansiālu ieguldījumu Savienības līmenī izveidotajā atjaunojamo energoresursu finansēšanas platformā. Šādu platformu var izveidot Komisija, pieņemot deleģētu aktu.

Attiecībā uz energoefektivitāti (ja ir ierosināti saistošs ES mērķrādītājs) šādi Savienības pasākumi var ietvert papildu pasākumus nolūkā uzlabot produktu, ēku un transporta energoefektivitāti.

Gan atjaunojamo energoresursu, gan energoefektivitātes jomā Komisijai 2023. gadā būtu jāveic novērtējums par to, vai centieni ir pietiekami, kopā ar atbilstošiem papildu pasākumiem, kas jāīsteno līdz 2024. gadam.

Tiktu izveidota Enerģētikas savienības komiteja (kas aizstātu pašreizējo Klimata pārmaiņu komiteja) un vajadzības gadījumā citas komitejas, un 2026. gadā regula tiktu pārskatīta.

Priekšlikumā ir iekļauti "atbilstošie noteikumi" attiecībā uz mērķrādītājiem un mērķiem, kas ietverti dažādos ES tiesību aktos enerģētikas politikas jomā, kā arī attiecībā uz mērķrādītājiem un mērķiem, kas paredzēti vairākos tiesību aktu priekšlikumos klimata un enerģētikas politikas jomā, kurus nesēn iesniegusi Komisija ². Tādēļ visā sarunu procesā ir jānodrošina saskaņotība starp šiem "atbilstošajiem noteikumiem" visos citos attiecīgajos tiesību aktu priekšlikumos (sk. zemsvītras piezīmi) un šajā pārvaldības priekšlikumā.

² Priekšlikums – Eiropas Parlamenta un Padomes Regula par **zemes izmantošanā, zemes izmantošanas maiņā un mežsaimniecībā radušos siltumnīcefekta gāzu emisiju un piesaistījumu iekļaušanu** klimata un enerģētikas politikas satvarā laikposmam līdz 2030. gadam un ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu Nr. 525/2013 par mehānismu siltumnīcefekta gāzu emisiju pārraudzībai un ziņošanai un citas informācijas ziņošanai saistībā ar klimata pārmaiņām (*LULUCF*)
Priekšlikums – Eiropas Parlamenta un Padomes Regula par **saistošiem ikgadējiem siltumnīcefekta gāzu emisijas samazinājumiem**, kas dalībvalstīm jāpanāk no 2021. līdz 2030. gadam nolūkā izveidot noturīgu Enerģētikas savienību un izpildīt Parīzes nolīgumā paredzētās saistības, un ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu Nr. 525/2013 par mehānismu siltumnīcefekta gāzu emisiju pārraudzībai un ziņošanai un citas informācijas ziņošanai saistībā ar klimata pārmaiņām (*ESR*)
Priekšlikums – Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva par **atjaunojamo enerģijas avotu** izmantošanas veicināšanu (pārstrādāta redakcija)
Priekšlikums – Eiropas Parlamenta un Padomes Regula par **gāzes piegādes drošības aizsardzības pasākumiem** un ar ko atceļ Regulu (ES) Nr. 994/2010
Priekšlikums – Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva, ar ko groza Direktīvu 2012/27/ES par **energoefektivitāti**
Priekšlikums – Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva, ar ko groza Direktīvu 2010/31/ES par **ēku energoefektivitāti**
Priekšlikums – Eiropas Parlamenta un Padomes Regula par **riskgatavību elektroenerģijas sektorā** un ar ko atceļ Direktīvu 2005/89/EK

II. VIEDOKLU APMAINA

Ministri tiek aicināti paust savu sākotnējo viedokli ³ par tiesību aktu kopumu "Tīra enerģija visiem Eiropas iedzīvotājiem", tostarp par to:

- kā atbilstīgi Kopīgajai deklarācijai ⁴ mēs varam panākt ievērojamu progresu un, ja iespējams, iesniegt tiesību aktu kopumu līdz 2017. gada beigām;
- kā mēs varam vislabāk nodrošināt vispārējās pieejas galvenās sinerģijas, tostarp institucionālās;
- kā vislabāk izmantot reģionālo sadarbību, lai veicinātu pāreju.

³ Piezīme: delegācijas tiek aicinātas savus komentārus iesniegt rakstiski, lai ministri varētu pievērsties svarīgākajiem jautājumiem.

⁴ *Sk. dok. 15375/16.*